

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет мистецтва і дизайну
Кафедра мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Галузь знань
Спеціальність
Назва освітньої програми
Рівень вищої освіти

22 «Охорона здоров'я»
227 «Фізична терапія, ерготерапія»
Фізична терапія, ерготерапія
перший (бакалаврський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Професор Гончарук Тарас Григорович	+380 (96) 4569767	vmavskii@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Предметом навчальної дисципліни є тенденції формування і розвитку культури на території України з найдавніших часів до сьогодення.

Навчальна дисципліна «Історія України та української культури» є складовою гуманітарної підготовки бакалаврів. Курс знаходиться на перетині різних гуманітарних дисциплін, базується на знаннях студентів з історії України та всесвітньої історії, отриманих на доуніверситетському етапі навчання. Знання і вміння студентів, отримані в курсі «Історії української культури», створюють певні передумови для вивчення таких дисциплін як «Політологія», «Історія залізничного транспорту»,

«Філософія», «Соціологія», «Правознавство», та інших.

Метою навчальної дисципліни «Історія української культури» є формування системи знань про закономірності культурного процесу, культуру як специфічний та унікальний феномен людства. Розгляд історії української культури в розвитку, в єдності та суперечності різноманітних процесів і тенденцій у ній. Набуття уяви про особливості культурних епох в Україні та стилів, про культурологічний аналіз процесів та явищ. Усвідомленню нерозривного зв'язку між минулим і сучасністю, вихованню громадянського патріотизму, відповідальності за долю України.

Основними завданнями викладання дисципліни «Історія української культури» є вивчення здобутків української матеріальної та духовної культури від її витоків до сьогодення, виховання національної свідомості, громадянських якостей української молоді, формування та розвиток високої внутрішньої культури на основі вивчення досягнень і закономірностей розвитку української національної культури.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

1. **Ціннісно-смыслову компетентність** (формування та розширення світогляду студента в області історії української культури, здатність до розуміння місця і ролі української культури в загальносвітовому культурному процесі);
2. **Загальнокультурну компетентність** (розуміння основних етапів, закономірностей культурного розвитку, в тому числі особливостей розвитку української культури зокрема, знання найбільш важливих культурних досягнень українського народу, персоналій найвидатніших діячів української культури);
3. **Навчально-пізнавальну компетентність** (формування у студента зацікавленості історією української культури з метою розвитку креативної складової компетентності; здатність студента формувати цілі дослідження та, з метою їх вирішення, вміння знаходити рішення в контексті вивчення історії української культури);
4. **Інформаційну компетентність** (розвиток вмінь студента до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації в області історії культури України за допомогою сучасних інформаційних технологій);
5. **Комунікативну компетентність** (розвиток у студента навичок роботи в команді шляхом реалізації групових проектів в області дослідження історії української культури, вміння презентувати власний проект та кваліфіковано вести дискусію у досліджуваній сфері);
6. **Компетентність особистісного самовдосконалення** (елементи духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання, шляхом постійного пошуку нетрадиційних підходів до проблем розвитку української культури).

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Історія України та української культури» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати проблеми в галузі фізичної терапії, ерготерапії, оцінювати стан пацієнту у комплексі загально-медичного симптомо-комплексу організму хворого, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

Навчальна дисципліна «Вступ до спеціальності, основи фізичної реабілітації та ерготерапії» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (ПР), передбачених освітньою програмою:

ПР 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПР 05. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.

ПР 07. Тракувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПР 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.

ПР 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні:

знати :

- концептуальні засади історії та теорії української культури;
- історію культури України, її місце у сучасному світі та Європі;
- головні напрями розвитку духовної культури України;
- історію становлення та розвитку окремих галузей української культури – театру, музики, образотворчого мистецтва, архітектури
- міжкультурні зв'язки України з країнами Європи та світу;
- проблеми та перспективи розвитку української культури у сучасному цивілізаційному процесі.

вміти :

- збирати, систематизувати інформацію, здійснювати порівняльний аналіз та використовувати її у практичній діяльності;
- аналізувати на основі наукової методології суспільствознавчих дисциплін багатий фактичний матеріал із історії української культури;

- визначати можливості культурних запозичень відповідно до національних інтересів України;
- чітко окреслювати предмет і завдання історії української культури відповідно до інших соціально-гуманітарних наук.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (перший семестр / другий семестр)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3	90	6	34	50	1	1	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кільк. годин	Тема лекції	Кільк. годин	Тема лабораторних, практичних, семінарських занять
2	Тема 1. Предмет і методи історії культури. Матеріальна та духовна культура	2	-
-	-	2	Предмет і методи історії української культури
-	Тема 2 Культура первісної доби	2	-
-	-	2	Трипільська культура на території України
-	Тема 3. Культура бронзового та раннього залізного віку на території України. Культура давніх слов'ян	2	-
-	-	2	Скіфська культура на території України
2	Тема 4. Культура Київської Русі	2	-

-	-	2	Мистецтво Київської Русі
	Тема 5. Культурні процеси напередодні і в добу козаччини	2	-
-	-	2	Культура і мистецтво в Україні 17 – 18 ст.
2	Тема 6. Відродження української культури наприкінці 18-у 19 ст	2	-
-	-	2	Особливості українського літературного процесу в 19 ст
-	Тема 7. Українська культура першої половини 20 ст	2	-
-	-	4	Розвиток української культури в 1900-1930-х роках. Розстріляне Відродження
-	Тема 8. Українська культура другої половини 20-початку 21 ст	4	Культура України у 1940-х –1980-х роках.
ЗАЛІК			

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Історія України та української культури»:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит (залік)
--	---

8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
Поточний контроль			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
<i>Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях</i>			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10

¹ Індивідуально-консультаційна робота викладача зі студентами

1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
<i>Разом балів за поточний контроль</i>			50
<i>Підсумковий контроль екзамен / залік</i>			50
Всього балів			100

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C	Задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бокань В., Польовий Л. Історія культури України: Навч. посіб. - К.: МАУП, 2002. - 3-тєвид., стереотип. - 256 с.
2. Висоцький О.Ю. Історія української культури: Навч. посіб. – Дніпропетровськ:НМетАУ, 2009. - 130 с.
3. Грушевський М. Ілюстрована історія України – К.: Наук. думка, 1992. – 544 с.
4. Задорожний В. Курс історії української культури (IX – початок ХХІ ст.): [навч. посіб.] /В. Задорожний, Ю. Кундрат. – Ужгород: Гражда, 2009. – 432 с.
5. Закович М.М. Культурологія: українська та зарубіжна культура: [навч. посіб.] / М.М.Закович, І.А. Зязюн І. – К.:Знання,2007.–567 с.
6. Залізник Л.Л. Первісна історія України: Навч. посібник – К.: Вища школа, 1999. – 263 с.
7. Історія української культури / [за ред. І. Крип'якевича]. – К.: Либідь, 1999. – 651 с.
8. С.М.Клапчук, Б.І.Білик, Ю.А. Горбань та ін.: За ред. С.М.Клапчука. – 6-те вид., випр. ідоп. – К.: Знання-Прес, 2007. – 358 с.
9. Культурологія: теорія та історія культури: [навч. посіб.] – [вид. 3-тє, перероб. та доп. / заред. І.І. Тюрменко]. – К.: Центр учбової літератури, 2010.– 370 с.
10. Огієнко І. Українська культура: коротка історія культурного життя українського народу. – К.: Довіра, 1992. – 141 с.
11. Панібудьласка В. Ф., Деревінський В.Ф. Макогон В.П. та ін. Історія України:навчальний посібник. Видання 2-ге, доп. – К.: КНУБА, 2008. – 133 с.
12. Попович М. Нарис з історії української культури. 2-е видання, виправлене. – К.: АртЕл,2001. – 728 с.
13. Черепанова С.О. Українська культура: історія і сучасність: [навч. посіб.] / С.О.Черепанова, В.Г. Скобний, І.В. Бичко І.В. – Львів: Світ, 1994. – 456 с.
14. Шейко В.М. Історія української культури: [навч.посіб.] / В.М. Шейко В.М., Л.Г.Тишевська ; наук.ред. В.М.Шейко. – К.: Кондор, 2010. – 264 с.

Допоміжна

1. Афанасьєв В. А. Українське радянське мистецтво 1960–1980 років. - К., 1984.
2. Багалій Д. І. Історія Слобідської України. - Харків, 1918.
3. Білецький П. О. Українське мистецтво другої половини XVII–XVIII століть. - К., 1981.
4. Виноградова З. Т. Українське радянське мистецтво 1918–1920 рр. - К., 1980–1984.
5. Грушевський М. Історія України-Руси: У 10 т. Львів-Відень. - К., 1898–1937.
6. Ісаєвич Я. Д. Братства та їх роль в розвитку української культури XVI–XVIII ст. - К., 1966.
7. Ісаєвич Я. Д. Першодрукар Іван Федоров і виникнення друкарства на Україні. - Львів, 1983.
8. Касьянов Г.В. Сталінізм і українська інтелігенція (20-30-і роки) / Г.В. Касьянов, В.М. Даниленко. – К.: Наукова думка, 1991. – 96 с.
9. Кияниця М. Українське бароко як явище світової культури // Образотворче мистецтво. – 1990. – №4.
10. Літопис Гадяцького полковника Григорія Граб'янки. - К., 1992.
11. Литвин В.М. Україна на межі тисячоліть (1991-2000 рр.). – К.: Видавничий дім „Альтернативи ||”, 2000.
12. Руська трійця» в історії суспільно-політичного руху і культури України. - К., 1987.
13. Семчишин М. Тисяча років української культури. - Львів, 1993.
14. Тарас Шевченко. Живопис, графіка. Альбом / Авт.-упор. Д. В. Степовик. - К., 1984.
15. Українська культура в контексті світових глобалізаційних процесів / [гол.ред. Г.Скрипник.]. – К., 2005. – 360 с.
16. Франко І. Історія української літератури // 3б. тв.: У 50 т. - К., 1983. -Т. 40.
17. Хижняк З. І. Києво-Могилянська Академія. - К., 1981.
18. Шевчук В.О. Українська культура: загальні питання: культуро-стилістичні епохи. Освіта. Національна ідея. – К.: Товариство “Знання” України, 2007. – 227 с.
19. Юрченко П. Дерев'яна архітектура України. - К., 1970.
20. Яворницький Д. І. Історія запорозьких козаків. - К., 1993.

Інформаційні ресурси в інтернеті:

- 1 Портал електронних видань Українського державного університету залізничного транспорту: <http://metod.kart.edu.ua/>
- 2 Вечірко Роман. Феномен української культури // Вітчизна. – 2006. – №11-12. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела : http://vitchyzna.ukrlife.org/11_12_06vech.htm
- 3 Висоцький О. Ю. Історія української культури: Навчальний посібник. — Дніпропетровськ : НМетАУ, 2009. – С. 5 – 11. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела : <http://www.nbu.gov.ua/books/2009/09vojiuk.pdf>
- 4 В'ячеславова О.А. Естетика міфу в сучасному образотворчому мистецтві України//<http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/241688.html>.
- 5 Данилюк А.І. Масова культура в контексті демократичних перетворень XX століття // <http://www.lib.ua-ru.net/inode/7502.html>.
- 6 Денисов Я. Я., Макачук О. Г. Українська та зарубіжна культура: Навчально- методичний посібник. – Львів: Вид-во Національного університету «Львівська політехніка», 2004. – С. 20 – 24. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела: <http://nkckhust.dyndns.org/elibrary/library/books/40436/maket.pdf>
- 7 «Ізборник» - Історія України IX-XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації : [Електронний ресурс]. – <http://www.litopys.org.ua>.
- 8 Курс лекцій з історії української культури // <http://polkaknig.narod.ru/econom/kult/index.html>.
- 9 Мова і культура : [Електронний ресурс]. – http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Mik/index.html.